

**Kako pomoći djetetu...
...njetetu...**

poticanje kreativnosti kod djece

Što je kreativnost?

- Kreativnošću se označavaju mentalni procesi koji dovode do novih rješenja, ideja, zamisli, umjetničkih formi, teorija i proizvoda koji su **jedinstveni i novi**.
- Riječ je latinskog porijekla – “**creare**” znači stvarati, rađati.
- Za ono što je kreativno kažemo najčešće da je – **originalno, novo, neuobičajeno, spontano, primjereno** itd. Za kreativne osobe kažemo da imaju osobine kao što su – **otvorenost, produktivnost, fleksibilnost, sposobnost pronalaštva** itd. Često se kao sinonimi za kreativnost koriste riječi – **genijalnost i originalnost**.

Kreativnost i inteligencija

Istraživanja pokazuju relativno malu povezanost između kreativnosti i inteligencije:

Oni koji postižu niske rezultate ispitivane klasičnim testovima inteligencije, postižu niske rezultate i u testovima kreativnosti.

Oni koji postižu visoke rezultate u testovima inteligencije, postižu od najnižih do najviših rezultata u testovima kreativnosti. Drugim riječima, prosječna inteligencija je nužan, ali ne i dovoljan uvjet za kreativno mišljenje.

Kreativnost i inteligencija

I visoko inteligentna i visoko kreativna djeca su u školi uspješnija od ostale djece.

Istraživanja pokazuju neka specifična obilježja obitelji iz kojih potiču kreativna djeca – to su obitelji u kojima se cijene **dječji interesi, nezavisnost i preuzimanje rizika.**

S druge strane, obitelji visokointeligentne djece, prema istraživanjima, češće daju više važnosti **dobrom ponašanju i školskom uspjehu.**

Kreativnost kao **cilj** obrazovanja i odgoja

Cilj odgoja i obrazovanja nije više jednostrano inteligentan, dobro prilagođen čovjek oslobođen konflikata, već kreativna (stvaralačka), kritična osoba koja je sposobna rješavati konflikte (sukobe).

Kreativnost kao **cilj** obrazovanja i odgoja

- Znanstveno – tehnički napredak se sve više ubrzava, zato se sve više traži intelektualni i kreativni rad. Društvene pojave i odnosi su u suvremenom svijetu su sve složeniji pa se ne mogu rješavati samo učenjem činjenica. Zato djecu trebamo sve više učiti rješavanju problema.
- Za kreativno mišljenje i ponašanje potrebno je i imati pouzdanja u vlastita prosuđivanja i hrabrosti za zalaganje za vlastite ideje. Stoga djecu trebamo poučavati i kritičnom prosuđivanju, a ne preuzimanju tuđih ideja. S druge strane, rad se sve više odvija timski pa je potrebno učiti djecu suradnji i rješavanju konflikata.

Kreativnost kao **cilj** obrazovanja i odgoja

Slavna učiteljica Ellen Key u knjizi “Stoljeće djeteta” piše o tome: *“Stvaranje novog naraštaja treba odgojitelja koji neće savjetovati djetetu da čini ono što i drugi čine, već će se radovati kad uoči da dijete odstupa od toga. Ako nam tuđe mišljenje postane smjernica, počet ćemo se podčinjavati i tuđoj volji i tako postati samo dio horde koju “nadčovjek” vodi na temelju svoje volje, volje koja ne bi mogla svladati broj ličnosti koje su svaka oblikovane za sebe”.*

A black and white photograph of a man and a woman smiling and looking down together. The man is on the right, wearing a dark cap, and the woman is on the left. They appear to be in a close, affectionate relationship.

**Humanistička psihologija
polazi od toga da je kreativnost
opća i osnovna potreba čovjeka
– kreativnost je bitan izraz
razvoja čovjeka.**

**Što znači misliti
kreativno?**

H. Roth definira kreativnost u svakodnevnici na ovaj način:

Tko, kada je to potrebno, može ogradu pretvoriti u ljestve, zavjesu u haljinu, sanduk u stol, krpu u lutku, mikroskop u oružje, u tom je trenutku kreativan.

Misliti kreativno znači uvidjeti veze između nepovezanih iskustava koje se pojavljuju u obliku novih misaonih shema, ideja i proizvoda. Ovaj kreativni potencijal ima **svaki pojedinac i može ga upotrijebiti u svakoj životnoj situaciji**

© UFS, Inc.

**Kreativno mišljenje mogu
ograničavati zahtjevi da se obuzda
mašta, da se “misi kao i drugi”, da
se kreće sigurnim, poznatim i
prihvaćenim putevima.**

**Kreativno mišljenje bira, nasuprot
tome, nesigurne, neutabane staze!**

Mislimo kreativno!

Primjer zadatka za test kreativnosti*

Na slici pred vama je plastična žaba, dječja igračka. Ovakva žaba može se kupiti u dućanu za dvadesetak kuna. Dugačka je 15 cm. Teška je 150 grama. Na praznom prostoru na stranici napišite najpametnije, najzanimljivije i najneobičnije načine koje možete smisliti za promjenu ove igračke tako da djeci bude još veće zadovoljstvo igrati se s njom. Ne brinite oko cijene promjene. Mislite samo na to što će igračku učiniti boljom.

• Vizek – Vidović, V. i sur., 2003.

Kakve su kreativne osobe?

- otvorene prema okolini
- kritične
- fleksibilne
- lako se oduševavaju
- imaju puno inicijative
- originalne

Kakve su kreativne osobe?

- **nekonvencionalne**
- **energične i hrabre**
- **vole novo**
- **ustrajno rade na rješavanju zadatka, problema**
- **neovisne**
- **zrele, emocionalno stabilne i dominantne**
- **imaju izrazit osjećaj za humor**

Kako **poticati** kreativnost djeteta?

Odrasle osobe, učitelji i roditelji, mogu poticati kreativnost djece na brojne načine:

- postavljanjem **pitanja koja pobuđuju različite psihičke funkcije** – *Tko?, Kada?, Gdje?, Kako?, Zašto?, Objasni!, Na koji još način možeš...?, Što bi bilo kad bi..?, Imaš li drugu ideju?, Usporedi, što je bolje, ljepše... ? Što te još podsjeća na to? Po čemu je to slično a po čemu je različito od...? Što misliš da će se dogoditi ako...? Na što te to podsjeća? itd.*

Kako **poticati** kreativnost djeteta?

S djecom možemo igrati i različite **igre**:

Igre originalnih odgovora - npr. *Što je sve crveno?* – uobičajeni odgovori donose 1 bod (jabuka, srce, rajčica), neuobičajeni 2 ili više (Mars, kapa patuljka)

Igre riječima – povezivanje, premetanje i dr.

Izmišljanje nastavka priče ili drukčijeg kraja

Pronalaženje veza – npr. *Što je zajedničko mravu i lokomotivi?*

Različite upotrebe – npr. *Za što sve može poslužiti olovka?*

Dovršavanje jednostavnih crteža na što zanimljiviji način

Smišljanje i dodavanje različitih pokreta

Problemske priče i dr.

Literatura

1. Burke Walsh, K. (obrada hrvatskog izdanja Hitrec, G.). (2002.). *Kurikulum za prvi razred osnovne škole – Stvaranje razreda usmjerenog na dijete*. Zagreb: Udruga roditelja *Korak po korak* za promicanje kvalitete življenja djece i obitelji
2. Moises, S. KREATIVITÄT, paedpsych.jk.uni-linz.ac.at/internet/ARBEITSBLAETTERORD/PSYCHOLOGIEORD/Kreativitaet.html
3. Srića, V. (1992.). *Upravljanje kreativnošću*. Zagreb: Školska knjiga
4. Stevanović, M. (2002.). *Škola i stvaralaštvo*. Labin: Media design
5. Vizek Vidović, V. i sur. (2003.). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP-VERN

Preporučujemo

- Cvetković – Lay, J. (2002.). *Darovito je, što ću sa sobom? priručnik za obitelj, vrtić i školu.* Zagreb: Alinea
- Cvetković – Lay, J. (1998.). *Darovito je, što ću s njim? - priručnik za odgoj i obrazovanje darovite djece predškolske dobi.* Zagreb: Alinea
- Srića, V. (1992.). *Upravljanje kreativnošću.* Zagreb: Školska knjiga